

Jungs Friskola Ekonomisk förening

Org.nr. 769619-9566

maria.kjell@jungsfriskola.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Jungs Friskola

belägen i Vara kommun

Tillsyn i Jungs Friskola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Jungs Friskola Ekonomisk förening (769619-9566) under våren 2016. Jungs Friskola besöktes av Skolinspektionen den 31 maj 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultat

Enligt de uppgifter om kunskapsresultat som skolan lämnat till Skolinspektionen bedömdes 100 procent av eleverna i årskurs 3 nå kunskapskraven i såväl naturorienterande som samhällsorienterande ämnen läsåret 2014/15. Motsvarande siffra i svenska anges vara 67 procent och i matematik 50 procent.

På grund av för litet elevantal (färre än 10) på Jungs Friskola redovisas inga resultat för de nationella ämnesproven i matematik och svenska i årskurs 3 läsåret 2014/15 i den nationella statistiken.

Resultat av arbetet med trygghet och studiero

Skolinspektionens enkätresultat för vårdnadshavare i förskoleklass och grundskola hösten 2015, där ett högt indexvärde indikerar en positiv uppfattning, visar att vårdnadshavarna i Jungs Friskola värderar området trygghet högt i förhållande till samtliga deltagande förskoleklasser och grundskolor. Både vårdnadshavare i förskoleklass och vårdnadshavare i grundskola i Jungs Friskola ger området indexvärdet 9,5, att jämföra med 8,4 för vårdnadshavare i samtliga deltagande förskoleklasser och 8,3 för vårdnadshavare i samtliga deltagande grundskolor. Inom området arbetsro visar enkäten för vårdnadshavarna i förskoleklass i Jungs Friskola samma resultat som för samtliga deltagande förskoleklasser (indexvärde 7,7). Inom området studiero visar enkäten för vårdnadshavare i grundskolan i Jungs Friskola högre resultat än samtliga deltagande grundskolor (indexvärde 8,2 respektive 6,6).

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Föreläggande	2016-10-28
3. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	
4. Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna	Föreläggande	2016-10-28
5. Utveckling av utbildningen vid skolenheterna	Ingen brist konstaterad	

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Vid tillsynen av Jungs Friskola framkommer inte annat än att undervisningen utgår från och omfattar målen i läroplanen samt att eleverna ges stöd och stimulans i lärandet. Dock framgår det att eleverna på skolan, speciellt under raster, inte tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet, trots att det finns ett förebyggande arbete mot diskriminering och kränkande behandling. Vidare framkommer det vid tillsynen att eleverna inte har tillgång till kurator, och att skolans elevhälsa till övervägande del arbetar med åtgärdande insatser i enskilda elevärenden. Det medför att elevhälsan inte främst används förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Jungs Friskola Ekonomisk förening att senast den 28 oktober 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Jungs Friskola Ekonomisk förening inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärd behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn ska se till att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att alla elever inte tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet. Bedömningen görs mot bakgrund av att elever uppger att de är otrygga på grund av andra elevers hotfulla beteende, vilket huvudmannen, rektor och personal är medvetna om. Eleverna känner otrygghet trots att vissa insatser, såsom rastvakter, genomförts. Huvudmannen och rektor måste snarast vidta åtgärder för att tillförsäkra eleverna en trygg skolmiljö.

Att eleverna känner otrygghet strider mot skollagen som anger att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Elever berättar i intervju att det finns elever på skolan som agerar på ett så hotfullt sätt att de gör andra elever rädda. Detta sker främst på rasterna. De ger exempel på att elever blivit "nedslagna" flera gånger och att de hotfulla eleverna "springer på en". Eleverna uppger att de hjälps åt för att stoppa dessa elever från att göra andra illa. Eleverna uppger också att de har fått lära sig att när det händer något på rasten ska de först försöka lösa situationen själva, och om det inte går så kan de be läraren om hjälp. Eleverna säger att lärarna brukar förklara att det inte är de utagerande elevernas fel att de blir så arga och att de andra eleverna ska förstå att de gör så för att de har en "sjukdom". Några elever säger att man får ha lite knep för att komma undan från de hotfulla eleverna, som till exempel att klättra upp i träd.

Eleverna berättar vidare att det bara finns en rastvakt ute, och att den kan hämta fler vuxna om det behövs. Ibland tar det tid innan de vuxna kommer, för de ska ta på sig ytterkläderna först, säger eleverna. Eleverna uppger att de utagerande eleverna inte har någon extra vuxen med sig som håller uppsikt över dem ute på skolgården.

Rektorn redovisar i sin skriftliga redogörelse inför Skolinspektionens tillsyn de åtgärder som skolan vidtagit för att förbättra tryggheten för eleverna. Här nämns bland annat förebyggande åtgärder som kartläggningar av skolmiljön, gruppstärkande övningar i klasserna samt kartläggningar av trivsel vid utvecklingssamtal. Här beskrivs också att vuxna alltid finns bland elever (till exempel på raster) och att bland de elever som har svårt med det sociala samspelet vistas vuxna ofta för att försöka förhindra konflikter. I intervju säger rektorn att det inträffar incidenter ganska fort ibland, utan att det finns varningssignaler innan. Hon beskriver att det finns en rastvakt ute varje rast, och tillägger att tidigare var det två. Den rädsla som eleverna beskrivit i intervju med Skolinspektionen säger rektorn bekräftas i resultaten av skolans senaste trivselenkät. Hon tillägger att vissa barn är rädda men att de inte är rädda hela tiden eftersom personalen pratar igenom händelserna när något inträffat.

I intervju säger representanter för huvudmannen att å ena sidan ger skolans trygghetsenkäter fina resultat men å andra sidan får de rapporter om skrämmande händelser. De konstaterar att lärarna får jobba hårt för att förhindra otrygghet och att det ibland inte lyckas.

Lärarna uppger i intervju att det alltid finns en lärare ute på rasten och om det händer något kan denne hämta en kollega. De säger vidare att det genererar en viss känsla av otrygghet hos eleverna tillfälligt när något händer, men att denna känsla inte stannar kvar hos eleverna. Lärarna tillägger att det givetvis inte är acceptabelt om eleverna ständigt går omkring med en känsla av att det när som helst kan hända något.

Motivering till föreläggande som ingripande

Jungs Friskola Ekonomisk förening verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Jungs Friskola Ekonomisk förening föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska ge rektorn och övrig personal vid skolenheterna förutsättningar, så att utbildningen är likvärdig och av hög kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen ser till att de förutsättningar för att bedriva en utbildning av hög kvalitet (i form av till exempel en stabil elevprognos och budget) som denne hade vid godkännandet som huvudman fortfarande gäller. I arbetet med att skapa nödvändiga förutsättningar ingår bland annat också att säkerställa att de rektorer som är anställda att leda verksamheten har den behörighet och kompetens skolförfattningarna kräver. I arbetet ingår också att förse skolenheterna med nödvändiga materiella och personalmässiga resurser, så att målen för utbildningen kan nås. Dessa resurser måste också organiseras på ett ändamålsenligt sätt, så att skolenheterna kan använda dem för det syfte de är avsedda för. Den enskilda huvudmannen har också ett fungerande system för att ta emot anmälningar om kränkande behandling av elever. I de fallen utreds kränkningarna och åtgärdas vid behov.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Jungs Friskola Ekonomisk förening inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen ser till att det på grundskoleenheterna finns tillgång till elevhälsa för eleverna i förskoleklass och grundskola, så att den kan användas främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot målen. (2 kap. 25 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Huvudmannen ska se till att eleverna har tillgång till kurator, samt att elevhälsan främst arbetar förebyggande och hälsofrämjande.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att det på skolenheten inte finns tillgång till elevhälsa för eleverna i förskoleklass och grundskola, så att den kan användas främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot målen. Bedömningen görs mot bakgrund av följande.

Skolinspektionens utredning visar att eleverna vid Jungs friskola saknar tillgång till kurator som är en av de kompetenser som ska ingå i elevhälsan. Vidare visar utredningen att elevhälsan inte kan användas främst förebyggande och hälsofrämjande bland annat eftersom elevhälsan sällan träffas, och kurator dessutom saknas, samt att elevhälsans arbete främst är inriktat på åtgärdande insatser i enskilda elevärenden. Hälsofrämjande arbete syftar till att stärka eller bibehålla människors fysiska, psykiska och sociala välbefinnande medan förebyggande arbete handlar om att minska risken för ohälsa. Elevhälsans arbete ska bidra till att skapa miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa. Det innebär att arbeta med att stärka elevers delaktighet och självkänsla. För att åstadkomma sådana miljöer är det viktigt att elevhälsan deltar i skolans värdegrundsarbete och i arbetet mot kränkande behandling.

För eleverna i förskoleklassen och grundskolan ska det enligt skollagen finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser tillgodoses.

Enligt förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 277 och 656) innebär elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande uppdrag att elevhälsan ska bidra till skapandet av miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa. Vidare anges i förarbetena att elevhälsans fokus inte ska vara hälso- och sjukvårdande insatser i snäv bemärkelse utan förebyggande och hälsofrämjande insatser i ett bredare perspektiv.

I intervju uppger representanter för elevhälsan att det för närvarande är den så kallade stödpedagogen som har i uppdrag att utföra kurativa arbetsuppgifter på skolan. Rektorn bekräftar detta i intervju, och berättar att skolan fick svårt att tillsätta ny kurator när den tidigare sade upp sig. Rektorn säger vidare att skolan behöver en kurator och att hon tänker arbeta för att en sådan rekryteras. Representanter för huvudmannen berättar i intervju att skolan har saknat

kurator under en termin och att stödpedagogen har genomfört de kurativa elevsamtalen. Huvudmannen säger att denna situation beror på att de inte fick några lämpliga sökande till tjänsten när den tidigare kuratorn sade upp sig. De säger också att det inte är meningen att detta ska fortsätta, utan att de ska utlysa tjänsten igen.

Huvudmannen har efter kommunikering av protokollet med de uppgifter som samlats in vid tillsynen av huvudmannens ansvarstagande för skolan inkommit med kompletterande information lydande: "Det var två kuratorer som lämnade enheten under kort tid och för barnens bästa så valde rektor i samråd med elevhälsa att låta elevhälsans stödpedagog, som var bekant och trygg för eleverna, ta de kurativa samtalen under sista delen av läsåret. Skolsköterskan tog även en del sådana samtal."

Huvudmannen redogör inför tillsynen för elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete enligt följande: Skolsköterskan genomför enskilda samtal och hälsosamtal med elever; specialpedagogen träffar eleverna regelbundet och identifierar elever som behöver anpassningar och stödinsatser genom observationer, tester och samtal med lärare; den samlade elevhälsan (förutom skolpsykolog) medverkar en gång per termin på elevvårdskonferenser där enskilda elevärenden behandlas. Representanter för huvudmannen säger i intervju att de nog egentligen inte tänkt på hur elevhälsan kan arbeta mer förebyggande och hälsofrämjande. Huvudmannen har efter kommunikering av protokollet med de uppgifter som samlats in vid tillsynen inkommit med kompletterande information lydande: "Elevhälsans främjande, förebyggande och åtgärdande arbete och uppdrag utformas i samråd med rektor och elevhälsa utifrån hur behoven ser ut. Huvudmannen förlitar sig på deras bedömningar och ger de resurser som krävs. Om det framkommer att det främjande/förebyggande uppdraget inte utförs så är det huvudmannens ansvar att utveckla/åtgärda eventuella brister/problem."

Rektorn uppger i intervju att huvudmannen i dialog med rektorn kontrollerar hur det ser ut med tillgången till elevhälsa på skolan. Hon uttrycker att det kan vara svårt att ge elevhälsans olika kompetenser, till exempel skolsköterskan, uppdrag att arbeta med förebyggande och hälsofrämjande uppgifter, eftersom de har uppdrag på andra skolor och andra arbetsplatser.

Representanterna för elevhälsan berättar i intervju att de arbetar på skolan olika veckodagar. Specialpedagogen arbetar sammanlagt 20 procent på Jungs friskola och en annan friskola i kommunen, och säger att det blir behovsstyrt vilken av dessa skolor som får mest av hennes tid. Skolsköterskan arbetar från och med vårterminen en förmiddag var sjätte vecka på skolan. Det tillfälle då

elevhälsan träffas är de ovan nämnda elevvårdskonferenserna en gång per termin, då de mestadels pratar om enskilda elevärenden. De uppger att rektorn funderat på om det skulle behövas fler diskussionstillfällen för elevhälsan, men att det inte blivit så. Som exempel på förebyggande och hälsofrämjande arbete anger de skolsköterskans hälsosamtal och stödpedagogens samtal med enskilda elever.

Motivering till föreläggande som ingripande

Jungs Friskola Ekonomisk förening verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Jungs Friskola Ekonomisk förening föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Utveckling av utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska arbeta kontinuerligt och långsiktigt för att utveckla och förbättra utbildningen i inom väsentliga områden, i syfte att säkerställa likvärdighet och kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen skaffar sig kunskap om nuläget vid skolenheterna. Denna nulägesbild ska bland annat innefatta resultat som knyter till det syfte som utbildningen har enligt nationella styrdokumentet. I arbetet ingår också att följa upp de centrala förutsättningar som huvudmannen ger skolenheterna, för att de ska kunna ge eleverna en god utbildning. Huvudmannen analyserar sedan orsakerna till bristande måluppfyllelse, resultat och förutsättningar, vilka förbättringsåtgärder som behövs, samt vidtar dessa åtgärder.

När huvudmannen formulerar nulägesbilden ska denna bygga på uppgifter som rektorerna tagit fram i sitt eget kvalitetsarbete vid skolenheterna, men också på uppgifter huvudmannen själv samlat in (exempelvis nationell statistik, tillsyns- och granskningsrapporter, anmälningar om kränkande behandling, etc). Det ska därför finnas en koppling mellan huvudmannens kvalitetsarbete, och det kvalitetsarbete som rektorn tillsammans med lärare, övrig personal och elever genomför vid skolenheterna.

På Skolinspektionens vägnar

Fredrik Mattsson
Enhetschef

Christina Sjögren
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Jungs Friskola

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektionen grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmannens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Jungs Friskola

Jungs Friskola är en fristående skola med fritidshem belägen i Vara kommun. Skolan har vid tillsynsbesöket sammanlagt 32 elever, sju i förskoleklass och 25 i grundskolans årskurser 1-3. Skolan arbetar årskursvis i vissa ämnen och åldersintegrerat i grupper med förskoleklass och årskurs 1 respektive med årskurserna 2-3 i vissa ämnen.

Skolan leds av en rektor.

Huvudman för skolan är Jungs Friskola Ekonomisk förening med organisationsnummer 769619-9566. Huvudmannen fick godkännande av Skolinspektionen att bedriva fristående skola för grundskola årskurserna 1-3 och fristående förskoleklass den 22 december 2009 (dnr 31-2009:1227).